10.12.2021

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Asia: HE 226/2021 vp. laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa on toimittanut eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 2.12.2021 päivätyn lausunnon otsikkoasiassa. MaRa täydentää lausuntoaan jäljempänä esitetyllä tavalla.

EU:n ulkopuolisten maiden koronatodistukset ja sisäänpääsy ravintoloihin ja tapahtumiin

Tartuntatautilain 16 a §:ssä säädetään todistuksista, jotka oikeuttavat saapumaan Suomeen. Lain 58 i §:ssä yleisötilaisuuteen tai tilaan (esimerkiksi ravintolaan) sisäänpääsy on sidottu EU:n digitaaliseen koronatodistukseen. EU:n digitaalisen koronatodistuksen voi saada paitsi EU-valtiosta, mutta EU:n digitaaliseen koronatodistusjärjestelmään voi liittyä myös EU:n ulkopuolinen valtio. Jos ulkopuolinen valtio on liittynyt siihen, kyseisen maan myöntämät koronatodistukset kelpaavat sisäänpääsyyn (voidaan lukea THL:n lukijasovelluksella) yleisötilaisuuteen tai tilaan myös Suomessa.

Kaikki Suomen matkailun kannalta tärkeät maat eivät ole vielä liittyneet EU:n koronatodistusjärjestelmään. Tärkeimmät tällaiset maat ovat Venäjä, Yhdysvallat, Japani ja Kiina. Venäjän Sputnik-rokotetta ei ole hyväksytty vielä turvalliseksi rokotteeksi, joten Venäjän tilannetta ei käsitellä tässä lausunnossa enempää. MaRa kuitenkin toteaa THL:n kantaan yhtyen, että Sputnik-rokote tulisi hyväksyä Suomessa turvalliseksi rokotteeksi.

Nykyinen tilanne on ravintoloiden ja yleisötilaisuuksien järjestäjien näkökulmasta kestämätön. Se, mitä jäljempänä todetaan ravintoloista, soveltuu myös yleisötilaisuuksiin. Yhdysvaltalaiset, japanilaiset ja kiinalaiset asiakkaat eivät pääse ravintoloihin silloin, kun siellä on lain mukaan käytössä koronapassi. Tämä tilanne on asiakaspalvelun ja Suomen matkailumaineen kannalta kestämätön.

MaRa katsoo, että jos ravintolayritys ei päästä näiden maiden kansalaisia ravintolaan, kyseessä olisi perustuslaissa tarkoitettu syrjintä, jos heillä on hallussaan koronatodistus, joka asiallisesti, mutta ei muodollisesti, täyttää tartuntatautilain 58 i §:ssä säädetyt edellytykset. Tämän takia MaRa on antanut ohjeen jäsenyrityksilleen, että siihen asti, kun tilanne on ratkaistu lainsäädännössä, jäsenyritykset voivat hyväksyä ravintolaan sisäänpääsyyn oikeuttaviksi ne koronatodistukset, joilla pääsee Suomeen. Ohessa muutama esimerkki kohtuuttomista tilanteista.

Japanilainen matkailijaryhmä on tullut Rovaniemelle viikon matkalle. He eivät pääse omilla koronatodistuksillaan ravintolaan, jossa on anniskeluoikeudet, nauttimaan illallista, kun ravintolassa on käytössä koronapassi.

Yhdysvaltalaisia liikematkailijoita on tullut tapaamaan suomalaisen vientiyrityksen edustajia. Suomalainen yritys ei voi kutsua heitä ravintolaan illalliselle, kun ravintolassa on käytössä koronapassi.

Kiinalaisia matkustajia on tullut ns. transit-matkustajina Helsinki-Vantaan lentoasemalle. He haluaisivat nauttia aterian ravintolassa odotellessaan jatkolentoa muualle Eurooppaan. He eivät pääse lentoasemalla mihinkään ravintolaan silloin, kun siellä on käytössä koronapassi.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan olisi syytä korjata tämä vakava ongelma käsittelyssä olevan hallituksen esityksen yhteydessä. Niiden kolmansien maiden myöntämät koronatodistukset, jotka oikeuttavat maahantuloon tartuntatautilain 16 a §:n mukaan, tulisi oikeuttaa myös yleisötilaisuuteen tai tilaan pääsyyn. Järjestelmän tulisi olla matkailijalle yksinkertainen ja helppo. Tämän takia esimerkiksi sellaiset järjestelmät, jotka edellyttäisivät matkailijan käyntiä hakemassa yleisötilaisuuteen tai tilaan sisäänpääsyyn oikeuttava todistus terveyskeskuksesta, eivät toimi käytännössä.

MaRa esittää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta esittäisi tartuntatautilain 58 i §:ään lisäystä, jonka mukaan ne koronatodistukset, joilla ulkomaalainen voi päästä Suomeen lain 16 a §:n mukaan, oikeuttavat sisäänpääsyyn yleisötilaisuuteen tai tilaan. Siirtymävaiheessa yleisötilaisuuden järjestäjä tai tilassa liiketoimintaa harjoittava voisi tarkastaa EU:n ulkopuolisista maista tulevien koronatodistuksen manuaalisesti tämän saapuessa yleisötilaisuuteen tai tilaan. STM:n tulisi viipymättä aloittaa sellaisen teknisen järjestelmän valmistaminen, joka mahdollistaa myös näiden maiden myöntämien koronatodistusten lukemisen lukijalaitteella.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Timo Lappi
toimitusjohtaja

Kai Massa
lakimies